

EU-MORE

**European Motor
REnovation initiative**

Policy brief

**Φορολογικά κίνητρα σε συνδυασμό με
Εθελοντική Συμφωνία**

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται ανήκουν μόνο στον/στους συγγραφέα/συγγραφείς και δεν αντικατοπτρίζουν κατ' ανάγκη εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της CINEA. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η αρχή χρηματοδότησης μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες γι' αυτές.

Γιατί είναι αυτό σημαντικό;

Πώς λειτουργεί;

Τι το καθιστά αποτελεσματικό;

Υπάρχουν καλές πρακτικές;

Πώς μπορούμε να αποτιμήσουμε το αποτέλεσμα;

Γιατί είναι αυτό σημαντικό;

Τα φορολογικά κίνητρα σε συνδυασμό με τις εθελοντικές συμφωνίες αποτελούν συνήθη στρατηγική για την προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας στη βιομηχανία, και ιδίως για την αναβάθμιση στα συστήματα κινητήρων, τα οποία αντιπροσωπεύουν πάνω από το 70% της βιομηχανικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Τέτοια μέτρα πολιτικής αντιμετωπίζουν οικονομικά και οργανωτικά εμπόδια, δημιουργώντας ένα υποστηρικτικό πλαίσιο για την υιοθέτηση ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις.

Η μείωση του αρχικού κόστους αντικατάστασης παλαιών, ενεργειακά μη-αποδοτικών κινητήρων είναι απαραίτητη για την βιομηχανία, καθώς πολλές εταιρείες - ιδιαίτερα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) - καλούνται να διαχειριστούν περιορισμένους πόρους και άλλες προτεραιότητες. Τα φορολογικά κίνητρα ελαφρύνουν την οικονομική επιβάρυνση, καθιστώντας τις επενδύσεις σε ενεργειακά αποδοτικά συστήματα πιο εφικτές. Ταυτόχρονα, οι εθελοντικές συμφωνίες προσφέρουν μια συλλογική και ευέλικτη εναλλακτική λύση έναντι των αυστηρών κανονισμών, προωθώντας τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών, και αντιμετωπίζουν οργανωτικά εμπόδια, όπως η αντίσταση στην αλλαγή και η χαμηλή ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ευκαιρίες εξοικονόμησης ενέργειας. Η ευελιξία αυτή εξασφαλίζει ότι οι βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης προσαρμόζονται στις ανάγκες και τις δυνατότητες των επιμέρους εταιρειών ή τομέων δραστηριοποίησης, ενθαρρύνοντας την ευρύτερη συμμετοχή.

Πώς λειτουργεί;

Τα φορολογικά κίνητρα παρέχουν οικονομικές ελαφρύνσεις μέσω εκπτώσεων, επιστροφών φόρων ή μειωμένου φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) για επενδύσεις σε ενεργειακά αποδοτικές τεχνολογίες. Τα συστήματα αυτά μπορούν να ενσωματωθούν σε Εθελοντικές Συμφωνίες, οι οποίες περιλαμβάνουν δεσμεύσεις κατόπιν διαπραγμάτευσης μεταξύ δημόσιων αρχών και βιομηχανιών. Οι συμφωνίες αυτές περιλαμβάνουν:

1. Οικονομικά κίνητρα, στην προκειμένη περίπτωση φοροαπαλλαγές, για την ενθάρρυνση της αντικατάστασης παλαιών και ενεργοβόρων συστημάτων κινητήρων.
2. Στόχους και χρονοδιαγράμματα για τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης και πιο συγκεκριμένα για την αντικατάσταση ηλεκτροκινητήρων.
3. Παρακολούθηση και κυρώσεις σε περίπτωση μη-συμμόρφωσης, όπως η επιστροφή της οικονομικής ενίσχυσης.

Οι εθελοντικές συμφωνίες είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές σε τομείς με υψηλή κατανάλωση ενέργειας και η ευελιξία των συμφωνιών αυτών επιτρέπει την εφαρμογή εξατομικευμένων λύσεων για την ικανοποίηση συγκεκριμένων βιομηχανικών απαιτήσεων.

Τι το καθιστά αποτελεσματικό;

Ο συνδυασμός φορολογικών κινήτρων και εθελοντικών συμφωνιών μπορεί να είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικός λόγω των παρακάτω παραγόντων:

- **Οικονομικά κίνητρα:** Ισχυρά οικονομικά κίνητρα, όπως φορολογικές εκπτώσεις ή επιστροφές, ενθαρρύνουν τις βιομηχανίες να επενδύσουν σε νέα και αποδοτικά συστήματα κινητήρων.
- **Εξατομικευμένοι στόχοι:** Η ευελιξία των εθελοντικών συμφωνιών προσαρμόζεται σε ειδικές ανάγκες του τομέα ή της εταιρείας.
- **Παρακολούθηση και συμμόρφωση:** Η στενή παρακολούθηση διασφαλίζει ότι οι συμμετέχοντες τηρούν τις δεσμεύσεις τους, ενισχύοντας την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων.
- **Δέσμευση των ενδιαφερομένων μερών:** Η συνεργασία οικοδομεί κλίμα εμπιστοσύνης και διασφαλίζει την ευθυγράμμιση των στόχων τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα.
- **Συμπληρωματικά μέτρα:** Αυτό το μέτρο πολιτικής λειτουργεί καλά με ενεργειακούς ελέγχους, ενημερωτικές εκστρατείες και τεχνική υποστήριξη για την καλύτερη αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

Υπάρχουν καλές πρακτικές;

- **Energy Investment Allowance (EIA) - Ολλανδία:** το πρόγραμμα αυτό επιτρέπει σε εταιρείες να διεκδικήσουν σημαντικές φορολογικές εκπτώσεις για επενδύσεις σε τεχνολογίες εξοικονόμησης ενέργειας που απαριθμούνται στον ετησίως επικαιροποιημένο "Ενεργειακό Κατάλογο". Στις επιλέξιμες τεχνολογίες περιλαμβάνονται προηγμένα συστήματα κινητήρων, όπως οι κινητήρες IE4 και IE5, με το 45,5% του επενδυτικού κόστους να εκπίπτει από τα φορολογητέα κέρδη. Το EIA είναι ιδιαίτερα αποδοτικό από άποψη κόστους, επιτυγχάνοντας μέση επιδότηση 21-46 € ανά τόνο εκπομπών CO₂ που αποφεύγεται. Έχει καταστεί ιδιαίτερης σημασίας εργαλείο για την ενθάρρυνση της ενεργειακής αποδοτικότητας στη βιομηχανία.
- **Εθελοντικές συμφωνίες - Flanders, Βέλγιο:** Βέλγιο: Στη περιφέρεια Flanders, οι ενεργοβόρες βιομηχανίες συνάπτουν εθελοντικές συμφωνίες με τις αρχές, δεσμευόμενες για τακτικούς ενεργειακούς ελέγχους και την υποχρεωτική εφαρμογή επενδύσεων που είναι οικονομικά ελκυστικές. Οι συμφωνίες αυτές ανταμείβουν τους συμμετέχοντες με σημαντικά οφέλη, όπως φορολογικές απαλλαγές και απλοποιημένες διαδικασίες υποβολής περιβαλλοντικών εκθέσεων, μειώνοντας το διοικητικό βάρος. Το πρόγραμμα καλύπτει πάνω από το 90% της βιομηχανικής κατανάλωσης ενέργειας στην περιοχή, αποδεικνύοντας την ευρεία υιοθέτηση και τον αντίκτυπο του στην προώθηση της ενεργειακής απόδοσης.

- **Πρόγραμμα PFE - Σουηδία:** Το πρόγραμμα PFE της Σουηδίας απευθυνόταν σε ενεργοβόρες βιομηχανίες, προσφέροντας μειώσεις στον φόρο ηλεκτρικής ενέργειας (0,5 €/MWh) με αντάλλαγμα δεσμεύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας. Το πρόγραμμα πέτυχε μείωση 10% στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στις επιχειρήσεις που συμμετείχαν, με το 25% αυτών των εξοικονομήσεων να αποδίδεται σε συστήματα ηλεκτροκινητήρων. Κύριοι στόχοι του PFE ήταν η υιοθέτηση συστημάτων διαχείρισης ενέργειας και οι συστηματικές βελτιώσεις ενεργειακής αποδοτικότητας, ενσωματώνοντας πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας στις καθημερινές λειτουργίες.

Πώς μπορούμε να αποτιμήσουμε το αποτέλεσμα;

Το EU-MORE ανέπτυξε ένα ανεξάρτητο εργαλείο για την ποσοτικοποιημένη αξιολόγηση παλαιότερων, υφιστάμενων και προτεινόμενων μέτρων πολιτικής αντικατάστασης κινητήρων και βελτιστοποίησης συστημάτων κινητήρων. Το εργαλείο ονομάζεται " EU-MORE Motor Model " (**EU-M³**) και ο πρωταρχικός του στόχος είναι η πρόβλεψη, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των επιπτώσεων τέτοιων μέτρων πολιτικής όσον αφορά την κατανάλωση ενέργειας και τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου.

Με το **EU-M³**, τα αποτελέσματα των μέτρων πολιτικής αντικατάστασης κινητήρων μπορούν να υπολογιστούν στο επίπεδο του αποθέματος κινητήρων της ΕΕ ή μιας μεμονωμένης χώρας, προσφέροντας πολύτιμες πληροφορίες τόσο για τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων στη βιομηχανία όσο και για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής. Εξετάζει επίσης τις οικονομικές, περιβαλλοντικές και άλλες επιπτώσεις των υπό εξέταση μέτρων. Με βάση έναν δεδομένο προϋπολογισμό έργου μπορεί να υπολογίσει, για παράδειγμα, τον αριθμό των κινητήρων που αντικαθίστανται, την εξοικονόμηση ενέργειας, την περιβαλλοντική επίπτωση και την πρόσθετη ζήτηση α' υλών.

Για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων ενός προγράμματος επιδοτήσεων στο **EU-M³**, οι χρήστες πρέπει να εισάγουν συγκεκριμένες πληροφορίες. Αυτές περιλαμβάνουν το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής (είτε σε επίπεδο ΕΕ είτε σε επίπεδο κράτους μέλους), την κατηγορία ισχύος του κινητήρα, τον προϋπολογισμό του προγράμματος, το ποσοστό χρηματοδότησης ανά κινητήρα, τη διάρκεια του μέτρου πολιτικής, τη μείωση της διάρκειας ζωής των κινητήρων που πρόκειται να αντικατασταθούν και τις κατηγορίες απόδοσης που επηρεάζονται. Κατά τη ρύθμιση των παραμέτρων και την εκτέλεση ενός πρώτου υπολογισμού, παρέχονται πληροφορίες σχετικά με το χρόνο απόσβεσης της αντικατάστασης μεμονωμένων κινητήρων. Ένα πρόγραμμα επιδότησης συνήθως υποστηρίζει έργα με χρόνο απόσβεσης άνω των 3-4 ετών.

Στο παραδοτέο Policy Impact Analysis του έργου EU-MORE, εξετάστηκαν προγράμματα που βασίζονται σε επιδοτήσεις, χρησιμοποιώντας ως υποδείγματα το πορτογαλικό σχέδιο προώθησης ενεργειακής αποδοτικότητας (PPEC) και το ελβετικό πρόγραμμα ProKilowatt. Παρά την ανάγκη για αρκετές παραδοχές λόγω περιορισμών των δεδομένων και στις δύο περιπτώσεις, τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν το σημαντικό δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας των μέτρων πολιτικής. Ταυτόχρονα, υπογραμμίζουν την εγγενή πολυπλοκότητα και τις αβεβαιότητες κατά την πρόβλεψη και την αξιολόγηση των επιπτώσεων τέτοιων μέτρων.

Το **EU-M³**, το οποίο λειτουργεί σε Microsoft Excel για ευρύτερη προσβασιμότητα, είναι διαθέσιμο για λήψη από [τον ιστότοπο EU-MORE](#). Πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία του μοντέλου είναι διαθέσιμες στην ενότητα **D4.3 Ανάλυση επιπτώσεων πολιτικής**. Διαδραστικές

παρουσιάσεις και εκπαιδευτικά βίντεο για τον τρόπο χρήσης του εργαλείου αποτελούν μέρος των **εγγράφων υποστήριξης πολιτικής D4.5**, που βρίσκονται επίσης στον σχετικό ιστότοπο.

EU-MORE

Έργο EU-MORE

Το EU-MORE είναι ακρωνύμιο της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας EUropean MOtor REnovation. Στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE, το έργο έχει ως στόχο να επιταχύνει την αντικατάσταση των παλαιών, ενεργοβόρων ηλεκτροκινητήρων στη βιομηχανία και στον τομέα των υπηρεσιών. Οι ηλεκτροκινητήρες τείνουν να παραμένουν σε λειτουργία για 30 έως 40 χρόνια, δηλαδή πολύ περισσότερο από ό,τι γενικά αναμένεται. Με άμεσες δράσεις, η αντικατάσταση παλαιών και ενεργοβόρων ηλεκτροκινητήρων θα μπορούσε να επιταχυνθεί. Στην ΕΕ, η ταχύτερη αντικατάσταση των παλαιών κινητήρων θα οδηγούσε σε πρόσθετη εξοικονόμηση ενέργειας, πέραν του δυναμικού εξοικονόμησης των υφιστάμενων Κανονισμών.

Ιστοσελίδα του έργου:
<https://eu-more.eu/>

Εταίροι του έργου

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται ανήκουν μόνο στον/στους συγγραφέα/συγγραφείς και δεν αντικατοπτρίζουν κατ' ανάγκη εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της CINEA. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η αρχή χρηματοδότησης μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες γι' αυτές.